

ZPRAVODAJ

LISTOPAD 2017

☑ ZMĚNY V DÁVKÁCH A VÝHODÁCH PRO OSOBY SE ZP

Dávky a výhody pro osoby se zdravotním postižením stanovuje zákon č. 329/2011 Sb., ve kterém od 1. ledna 2018 nastane několik již avizovaných změn. Protože opakování je matka moudrosti, dovoluji mi shrnout stručně nároky osob se zdravotním postižením podle tohoto zákona včetně změn od 1. ledna 2018:

PŘÍSPĚVEK NA MOBILITU

- Nárok na příspěvek na mobilitu má osoba starší jednoho roku, která je držitelem průkazu osoby se zdravotním postižením ve II. či III. stupni (ZIP, ZIP/P) a zároveň se opakovaně v kalendářním měsíci za úhradu dopravuje nebo je dopravována (stvrzuje se čestným prohlášením),
- Podmínkou je, že osobě nejsou poskytovány pobytové sociální služby (domov pro osoby se zdravotním postižením, domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, zdravotnické zařízení ústavní péče), nicméně i osoba v ústavní péči si může v případech hodných zvláštního zřetele podat žádost o příspěvek na mobilitu,
- Výše příspěvku bude nově činit za kalendářní měsíc 550 Kč (tj. 6.600 Kč/ročně),
- Nárok na výplatu příspěvku na mobilitu se zastaví, pokud je osoba, která příspěvek pobírá, celý měsíc hospitalizována ve zdravotnickém zařízení a to od prvního do posledního kalendářního dne včetně - podmínka pro zastavení výplaty příspěvku tedy není splněna, pokud do zdravotnického zařízení nastoupíte první člen v měsíci nebo budete propouštěn/a poslední den v měsíci. Informaci o hospitalizaci musí příjemce příspěvku ohlásit do osmi dnů na příslušné krajské pobočce Úřadu práce,

PŘÍSPĚVEK NA ZVLÁŠTNÍ POMŮCKU

- Obecně platí, že nárok na příspěvek má osoba, která má některou z tzv. těžkých vad nosného a pohybového ústrojí, těžké zrakové či sluchové postižení (uvedené v příloze k zákonu Č. 329/2011 Sb. - k dispozici např. na webu www.portal.gov.cz v sekci "vyhledávání v zákonech"), a to charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (pozn. dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je stav, který trvá déle než rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než rok).
- Součet vyplácených příspěvku na zvláštní pomůcku nesmí v 60 kalendářních měsících (tj. pět let) přesáhnout částku 800 000 Kč nebo 850 000 Kč v případech, pokud byl poskytnut příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení zdvihací plošiny.

- Dávka se poskytne pouze na nezdravotnické pomůcky, které nejsou ani částečně hrazeny ze zdravotního pojištění anebo které si žadatel nemůže zapůjčit od zdravotní pojišťovny.

- Příspěvek se poskytuje na zvláštní pomůcku v základním provedení, které osobě vzhledem k jejímu zdravotnímu postižení plně vyhovuje a splňuje podmínku nejmenší ekonomické náročnosti (tato podmínka se nevyžaduje u motorového vozidla).

- O příspěvek lze požádat až 12 měsíců zpětně.

- Konkrétní výčet pomůcek pro jednotlivé zdravotní handicapy určuje vyhláška 388/2011 Sb. (k dohledání opět ve výše uvedeném odkazu na www.portal.gov.cz).

- Věková podmínka: Nárok na příspěvek má osoba starší jednoho roku, v případě příspěvku na úpravu bytu a u vozidla osoba starší tří let.

- Výše příspěvku.

a) pokud bude cena pořizované pomůcky nižší než 10 000 Kč, příspěvek se poskytne pouze v případě, že žadatel, případně společně posuzované osoby, nedosahují příjmu alespoň ve výši osminásobku životního minima.

b) pokud je cena pomůcky vyšší než 10 000 Kč, je stanovena spoluúčast žadatele 10% z předpokládané nebo již zaplacené ceny zvláštní pomůcky (minimum 1000 Kč).

Maximální výše příspěvku na zvláštní pomůcku nesmí překročit 350 000 Kč (u příspěvku na zdvihací plošinu 400 000 Kč).

- U příspěvku na zvláštní pomůcku na stropní zvedací systém, zdvihací plošinu či schodišťové sedačky je nutný souhlas vlastníka nemovitosti s provedením instalace a provozem zařízení (nepožaduje se logicky, pokud vlastníkem je sám žadatel). Souhlas vlastníka nemovitostí může být nahrazen také rozhodnutím soudu. V této souvislosti musí žadatel předložit Úřadu práce dva návrhy řešení odstranění bariér včetně ceny.

PŘÍSPĚVEK NA ZVLÁŠTNÍ POMŮCKU NA POŘÍZENÍ MOTOROVÉHO VOZIDLA

- Nárok má osoba starší tří let, podmínkou je, že se osoba opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje nebo je dopravována (stvrzuje se čestným prohlášením).

- Výše příspěvku se stanoví vzhledem k příjmu žadatele a příjmu osob společně s ním posuzovaných. Od 1. 1. 2018 se již neposuzují četnost a důvody dopravy ani sociální a majetkové poměry žadatele a jeho rodiny. Příspěvek bude nově poskytnut na 84 kalendářních měsíců - sedm let (tato lhůta neplatí, pokud osoba tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátila, popř. bylo od jeho vrácení upuštěno). Pro výpočet výše příspěvku na auto podle nových kritérií od 1. ledna

2018 je třeba spočítat si životní minimum jednotlivce či rodiny v případě společně posuzovaných osob a porovnat ho s příjmy stanovenými:

Životní minimum jednotlivce je 3410 Kč.

V případě posuzování více osob je ŽM pro první dospělou osobu 3140 Kč, pro každou další dospělou osobu 2830 Kč, pro nezaopatřené děti do šesti let věku 1740 Kč, ve věku 6-15 let 2140 Kč a ve věku 15-26 let 2450 Kč. Za příjem JE POVAŽOVÁN příjem zaměstnance, příjem OSVČ, příjem z invalidního/starobního důchodu, příjem z nájmu, dávky nemocenského pojištění, podpora v nezaměstnanosti, výživné, vybrané dávky státní sociální podpory (přídavky na děti, rodičovský příspěvek), příspěvek na živobytí. Mezi příjmy SE NEPOČÍTÁ příspěvek na péči (příjemcem je klient), příjem z příspěvku na péči, pokud ho pobírá fyzická osoba z okruhu společně posuzovaných osob (pečující rodinný příslušník), náhrady škody, nadační příspěvky, stipendia, příspěvek na mobilitu, příspěvek na zvláštní pomůcku.

NOVĚ: Odstupňování výše příspěvku na nákup motorového vozidla podle příjmů:

- 1) 200 000 Kč – bude-li příjem žadatele, příp. společně posuzovaných osob nižší nebo roven osminásobku životního minima nebo je-li tento příspěvek poskytován nezletilé osobě
- 2) 180 000 Kč – bude-li příjem žadatele, příp. společně posuzovaných osob vyšší než osminásobek životního minima, ale nižší nebo roven jeho devítinásobku
- 3) 160 000 Kč – bude-li příjem žadatele, příp. společně posuzovaných osob vyšší než devítinásobek životního minima, ale nižší nebo roven jeho desetinásobku
- 4) 140 000 Kč – bude-li příjem žadatele, příp. společně posuzovaných osob vyšší než desetinásobek životního minima, ale nižší nebo roven jeho 11násobku
- 5) 120 000 Kč – bude-li příjem žadatele, příp. společně posuzovaných osob vyšší než 11násobek životního minima, ale nižší nebo roven jeho 12násobku
- 6) 100 000 Kč – bude-li příjem žadatele, příp. společně posuzovaných osob vyšší než 12násobek životního minima

Pokud Vám ÚP přizná příspěvek na nákup motorového vozidla, můžete po jeho zakoupení požádat finanční úřad o vrácení zaplaceného DPH, a to v některých případech i u ojetého vozu.

PRŮKAZ OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (S OZNAČENÍM TP, ZTP, ZTP/P)

Nárok na průkaz má osoba starší jednoho roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením. Musí se jednat tzv. o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav (viz popis výše u příspěvku na zvláštní pomůcku), který podstatně omezuje schopnost osoby v pohybu či orientaci. Konkrétní zdravotní indikace z oblasti pohybového, smyslového i duševního omezení naleznete opět ve vyhlášce č. 388/2011 Sb., v příloze č. 4.

Výhody pro držitele jednotlivých průkazů si můžete vyčíst opět například na www.portal.gov.cz, a to v zákoně 329/2011 Sb., paragraf 36.

☑ JEDNÁNÍ VLÁDNÍHO VÝBORU PRO ZP

Vládní výbor pro zdravotně postižené občany se věnoval vypořádávání spoluúčasti ze strany pacientů při úhradě zdravotnických prostředků

Dne 31. října 2017 se uskutečnilo letošní třetí zasedání Vládního výboru pro zdravotně postižené občany (dále jen „Výbor“).

V oblasti proplácení zdravotnických prostředků zdravotními pojišťovnami přetrvává problém ohledně vysoké finanční spoluúčasti pojištěnců a následného vlastnictví zdravotnických prostředků zdravotní pojišťovnou. Pokud zdravotní stav pojištěnce nutně vyžaduje použití zdravotnického prostředku, který je lépe zacílený na léčení, či kompenzaci jeho zdravotního stavu než takový, u kterého pojišťovny stanovily jeho cenu v provedení „nejméně ekonomicky náročném“, rozdíl ceny si hradí pojištěnec z vlastních prostředků. Přitom takovou úhradovou cenu si v současnosti pojišťovny stanovují samy, svým rozhodnutím. Je jen na jejich subjektivním hodnocení, co považují u jednotlivých zdravotnických prostředků za cenu, která je nejvýhodnější. Není ani vzácností, že si na takový prostředek pacient doplácí i 60% jeho ceny a vyjádřeno v korunách desetitisícové částky. Přesto pojišťovny trvají na tom, že takový zdravotnický prostředek je jejich výhradním vlastnictvím a pacient na něm nemá vůbec žádný ekonomický podíl. Ministerstvo zdravotnictví bylo proto požádáno, aby se tomuto problému věnovalo a našlo řešení, které předloží na příštím zasedání.

V druhém bodu programu se Výbor věnoval dotacím Ministerstva zdravotnictví v programech na podporu osob se zdravotním postižením na rok 2018. Tento bod byl na program zařazen z toho důvodu, že hrozilo velké pokrácení finančních prostředků na tyto dotační programy, naštěstí však k tomu nedošlo.

Současný stav webové aplikace Elektronická evidence tržeb a Daňového portálu znesnadňuje či dokonce znemožňuje občanům s těžkým zrakovým postižením plnit povinnosti založené zákonem o evidenci tržeb. Na minulém zasedání Výboru bylo proto Ministerstvo financí požádáno o podání zprávy o tom, jaké kroky byly provedeny pro zpřístupnění těchto webových aplikací. Ve spolupráci se Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých, Národní radou osob se zdravotním postižením a dalšími dotčenými subjekty došlo zejména k úpravám informačních systémů, jejichž cílem je především dostatečné zpřístupnění procesu registrace do systému evidence tržeb ve webové aplikaci Elektronická evidence tržeb. Testovací prostředí bylo lidem se zrakovým postižením plně přístupné a ti tak měli možnost, s využitím vlastních asistivních technologií (screen readery, softwarové lupy, braillové řádky...) ve svém „domáckém“ prostředí otestovat přístupnost Daňového portálu, včetně aplikace elektronické evidence tržeb (EET). Většina problémů byla odstraněna, na některých se ještě pracuje, měly by však být odstraněny v brzké době.

Dne 1. ledna 2018 nabude účinnosti novela zákona o veřejném ochránci práv, která ochránci ukládá monitorovat plnění Úmluvy OSN o právech osob se

zdravotním postižením. V rámci této nové funkce bude veřejná ochránkyně podporovat naplňování práv osob se zdravotním postižením a navrhopat opatření směřující k jejich ochraně, provádět výzkumy, zveřejňovat zprávy a vydávat doporučení k otázkám souvisejícím s naplňováním práv osob se zdravotním postižením a zajišťovat výměnu dostupných informací s příslušnými zahraničními a mezinárodními subjekty. Členové a členky Výboru tak byli seznámeni s připravovanými opatřeními v této věci. Na příštím zasedání bude představeno již zahájení této činnosti.

V pátém bodu byli členové a členky Výboru informováni o přípravě a realizaci projektu Úřadu práce ČR, který má vést ke zlepšení zaměstnávání lidí se zdravotním postižením. Cílem projektu je zavedení systému práce se skupinou lidí s postižením, zefektivnění systému podpory zaměstnávání lidí se zdravotním postižením a poradenství v oblasti přechodu této skupiny lidí z chráněného na volný trh práce.

Šestý bod byl věnován dostupnosti osobních vozidel upravitelných pro řidiče na elektrickém vozíku. Toto téma bylo projednáváno na minulém zasedání, přičemž Výbor uložil Ministerstvu průmyslu a obchodu a Ministerstvu práce a sociálních věcí předložit zprávy vztahující se k tomuto tématu s cílem nalézt řešení situace. MPO sestavilo přehled firem v ČR, které se zabývají bezbariérovou úpravou osobních vozidel, a podalo zprávu o možnostech bezbariérových úprav osobních vozidel. MPSV předložilo návrh možných variant navýšení příspěvku na pořízení motorového vozidla pro osoby na elektrickém vozíku, které samy vozidlo řídí. Bylo však konstatováno, že by se nejednalo o systémové řešení. V současné době je maximální výše této dávky 350.000 Kč. Kromě toho je mobilita osob se zdravotním postižením podporována příspěvkem na mobilitu a širokým spektrem slev a dalších benefitů navázaných na průkaz osoby se zdravotním postižením.

Předmětem sedmého bodu byla informace o zaměstnávání lidí se zdravotním postižením na magistrátech statutárních měst. Z 25 statutárních měst plní zákonem stanovený povinný podíl zaměstnání osob se zdravotním postižením přímým zaměstnáváním celkem 10 (Brno, Děčín, Havířov, Chomutov, Jablonec nad Nisou, Kladno, Plzeň, Teplice, Ústí nad Labem a Zlín). Pouze 6 statutárních měst z uvedených 25 odvádí finanční odvod do státního rozpočtu a většinou se jedná o velmi malé částky. Z povinného počtu 575 zaměstnanců se zdravotním postižením, kteří by měli být souhrnně zaměstnáni ve všech statutárních městech, je zaměstnáno 541 osob, což představuje 92 %. Pouze 2 statutární města z 25 nedosahují poloviny povinného podílu skutečně zaměstnaných osob se zdravotním postižením. Lze tedy shrnout, že statutární města si vedou v zaměstnávání lidí se zdravotním postižením velmi dobře. Provedeno bylo také srovnání s tím, jak si v oblasti zaměstnávání lidí se zdravotním postižením vedou ministerstva a jejich organizační složky (údaje byly dodány jen za některé tyto organizační složky). Ministerstva včetně svých organizačních složek zaměstnávala v roce 2016 858 osob se zdravotním postižením, což není ani polovina povinného počtu, který činí 1.771 osob. Navíc došlo i k poklesu oproti minulému roku, kdy byl počet zaměstnaných osob se zdravotním postižením 897. Ani polovinu povinného podílu skutečně zaměstnaných osob se zdravotním postižením

nezaměstnává 11 ministerstev (MD, MF, MK, MO, MMR, MPO, MSp, MŠMT, MZV, MZ, MŽP). Jediným ministerstvem, které se blíží k plnění povinného podílu přímým zaměstnáváním, je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Tento materiál bude postoupen i vládě pro informaci.

V osmém bodě byli přítomní informováni o realizaci projektu Euroklíč, který přispívá k lepší přístupnosti toalet a technických kompenzačních zařízení (např. výtahů, svislých a schodišťových plošin) lidem se zdravotním postižením a rodičům malých dětí. Tato zařízení jsou osazována jednotnými Eurozámky a cílovým skupinám jsou distribuovány univerzální Euroklíče, které lze použít v řadě zemí Evropy. V ČR je již osazeno přes 1.260 Eurozámek, např. na nádražích, čerpacích stanicích, v obchodních centrech apod.

V devátém bodu zazněla informace o naplňování Národního rozvojového programu mobility pro všechny v roce 2016. Podpořena byla realizace celkem 15 projektů měst a obcí s poskytnutými dotacemi v celkové výši 33.832.254 Kč. Jednalo se především o bezbariérové úpravy komunikací pro pěší, zdravotnických zařízení a jedné školy.

NA CO MAJÍ NÁROK PEČUJÍCÍ OSOBY?

www.socialnipolitika.eu

Pokud se rozhodnete pečovat o své blízké a současně zůstat v zaměstnání, máte právo na úpravu týdenní pracovní doby. V případě, že se budete péči věnovat na „plný úvazek“, stát vám za každý měsíc péče uhradí zdravotní pojištění. Dále se vám doba péče započítá do důchodového pojištění. Po ukončení péče můžete na úřadu práce požádat o podporu v nezaměstnanosti. Následující text se týká **pečujících osob, které jsou uvedeny jako poskytovatel pomoci u příspěvku na péči**, který upravuje zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.

Úhrada zdravotního pojištění

Povinnost hradit zdravotní pojištění má podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, v platném znění, každá osoba s trvalým pobytem v ČR (kromě osob, které pracují v některém státu Evropské unie nebo v Evropském hospodářském prostoru – Norsko, Island, Lichtenštejnsko) nebo ve Švýcarsku anebo pobývají v zahraničí nepřetržitě déle než šest měsíců. Uvedený zákon vymezuje tzv. státní pojištěnce, za které stát každý měsíc ze státního rozpočtu uhradí zdravotní pojištění. Aktuálně za ně stát jejich pojišťovněm platí 920 Kč měsíčně.

Mezi tzv. **státní pojištěnce** patří např.:

- **osoby pečující o osoby závislé na péči jiné fyzické osoby ve II., III. nebo IV. stupni závislosti**
- nezaopatřené děti
- poživatelé důchodů
- příjemci rodičovského příspěvku
- uchazeči o zaměstnání
- osoby pobírající dávku pomoci v hmotné nouzi
- osoby pečující celodenně, osobně a řádně alespoň o jedno dítě do 7 let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku

Pečujete-li tedy o osobu závislou na péči jiné fyzické osoby ve II., III. nebo IV. stupni závislosti, musíte **doložit vaši zdravotní pojišťovně do 8 dnů** od vydání rozhodnutí o přiznání příspěvku na péči potvrzení úřadu práce o poskytování péče.

Pokud bude osoba, o kterou pečujete, hospitalizována déle než kalendářní měsíc, zaniká jí nárok na výplatu příspěvek na péči **po dobu hospitalizace** a stát vám zdravotní pojištění proto přestane hradit. Buď si zdravotní pojištění musíte za dané období uhradit sami nebo **se musíte zaevidovat na úřadu práce** jako uchazeč o zaměstnání, aby vám zdravotní pojištění uhradil stát.

Náhradní doba pojištění pro důchod

Dobu důchodové pojištění lze získat výdělečnou činností, dobrovolnými platbami nebo tzv. náhradními dobami pojištění. Podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění, mezi **náhradní doby pojištění** patří např.:

- **doba péče o závislé osoby do 10 let věku v I. stupni závislosti**
- **doba péče o závislé osoby na péči jiné fyzické osoby ve II., III. nebo IV. stupni závislosti**
- doba registrace na ÚP ČR jako uchazeč o zaměstnání
- doba péče o dítě do 4 let věku
- doba požívání invalidních důchodů

Doba péče o závislé osoby se hodnotí jako zaměstnání, a proto se započítává do důchodového pojištění pečujícím osobám, ačkoliv během péče nejsou zaměstnány ani nevykonávají samostatnou výdělečnou činnost. Aby byla doba péče započtena do důchodového pojištění, musíte péči poskytovat blízké osobě nebo osobě, se kterou bydlíte ve společné domácnosti. Za **osoby blízké** pokládá zákon o důchodovém pojištění manžele, příbuzné v řadě přímé, děti, sourozence, zetě, snachu a manžele rodiče kteréhokoli z manželů. Doba péče o osoby, které nejsou osobou blízkou a ani nežijí s pečující osobou v domácnosti, není považována za dobu důchodového pojištění ani náhradní dobu pojištění.

Za účelem získání důchodu musíte na okresní správě sociálního zabezpečení podle svého trvalého pobytu podat návrh na vydání rozhodnutí o době a rozsahu péče. Současně doložíte potvrzení o době péče, které vám vydá úřad práce. Potvrzení předložíte buď po ukončení péče nebo nejpozději do 2 let od jejího skončení. Pokud si budete žádat o důchod během doby pečování, doložíte potvrzení z úřadu práce dříve.

Úprava týdenní pracovní doby

Pokud pečujete o osobu závislou na péči jiné fyzické osoby, můžete si neomezeně přivydělat, i pracovat na plný úvazek. Pokud zaměstnanec prokáže, že převážně sám dlouhodobě pečuje o osobu, která se považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby v II., III. nebo IV. stupni závislosti, může v souladu s § 241 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění, **požádat o kratší pracovní dobu nebo jinou vhodnou úpravu stanovené týdenní pracovní doby**. Zaměstnavatel je povinen vaši žádosti vyhovět, nebrání-li tomu vážné provozní důvody. Ty je zaměstnavatel pak povinen v případném soudním sporu prokázat.

Nárok na podporu v nezaměstnanosti

Doba péče se hodnotí jako zaměstnání a započítává se do doby pojištění pro důchod. Po ukončení péče máte tudíž nárok na podporu v nezaměstnanosti, pokud jste během dvou předchozích let platili sociální pojištění alespoň dvanáct měsíců. Stát během doby péče sociální pojištění sice nehradí, doba péče se však započítává stejně jako zaměstnání do doby pojištění pro důchod. Výše podpory se vypočítá z průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí předcházejícího roku. První dva měsíce bude výše podpory v nezaměstnanosti činit 0,15násobek průměrné mzdy v národním hospodářství, další dva měsíce 0,12násobek a poslední měsíc 0,11násobek.

Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je dávka poskytovaná podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění, osobám závislým na péči jiné fyzické osoby v I. stupni závislosti (lehká závislost), II. stupni závislosti (středně těžká závislost), III. stupni závislosti (těžká závislost) nebo IV. stupni závislosti (úplná závislost). Příspěvek vyřizují úřady práce příslušné podle trvalého pobytu žadatele (tj. nemocné osoby). K žádosti o příspěvek na péči je nutné vyplnit i tiskopis Oznámení o poskytovateli pomoci, kde je nutné uvést pečující osobu nebo poskytovatele sociálních služeb. Výše příspěvku je závislá na zletilosti žadatele (do 18 let věku je příspěvek přiznáván ve vyšších částkách) a na přiznaném stupni závislosti (od 880 Kč/ měs. do 13 200 Kč/měs.).

Výše příspěvku na péči do 18 let věku

Stupeň	Závislost	Měs. výše příspěvku
I.	lehká	3 300,- Kč
II.	středně těžká	6 600,- Kč
III.	těžká	9 900,- Kč
IV.	úplná	13 200,- Kč

Výše příspěvku na péči nad 18 let věku

Stupeň	Závislost	Měs. výše příspěvku
1.	lehká	880,- Kč
2.	středně těžká	4 400,- Kč
3.	těžká	8 800,- Kč
4.	úplná	13 200,- Kč

ASISTENT SOCIÁLNÍ PÉČE

Stanovisko bylo vytvořeno především se záměrem upřesnit vymezení pozice asistenta sociální péče a jeho činnosti v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“). Současně má poukázat také na další související zákonné normy, které se k výkonu činnosti asistenta sociální péče bezprostředně váží. Stanovisko je směřováno zejména k využití pro potřeby krajských poboček Úřadu práce, které jsou v souladu s ustanovením § 29 zákona o sociálních službách příslušné ke kontrole využívání příspěvku na péči poskytovaného osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Dále má sloužit jako informace pro širší veřejnost (odbornou i laickou).

Péči o osoby závislé na péči jiné fyzické osoby mohou podle zákona o sociálních službách poskytovat profesionální poskytovatelé sociálních služeb, osoby blízké nebo asistent sociální péče.

Zavedením institutu asistenta sociální péče zákonem č. 366/2011 Sb. došlo k doplnění a zpřesnění podmínek pro poskytování péče osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby, která není poskytovatelem sociálních služeb nebo osobou blízkou (podmínka věku a zdravotního stavu a povinnost uzavírat smlouvu). Současně byl tento poskytovatel péče nově označen jako asistent sociální péče.

Cílem zavedení tohoto institutu je především zajistit dostupnost potřebné pomoci v oblastech s málo dostupnými sociálními službami terénního charakteru a současně umožnit lidem, kteří vyžadují pomoc jiné fyzické osoby, aby mohli i nadále zůstat ve svém přirozeném domácím prostředí bez nutnosti využívat pobytových zařízení sociálních služeb.

Asistent sociální péče je jinou fyzickou osobou než osobou blízkou, která může poskytovat péči osobě závislé na péči jiné fyzické osoby. Může jím být pouze fyzická osoba, která je starší 18 let věku a je zdravotně způsobilá (§ 83 odst. 2 zákona o sociálních službách) a neposkytuje tuto péči jako podnikatel. Zdravotní způsobilost se posuzuje podle § 29 odst. 1 písm. e) zákona o sociálních službách, který říká, že za zdravotně způsobilou k poskytování pomoci se nepovažuje osoba, která má sama nárok na příspěvek na péči, ledaže lékařským posudkem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb doloží, že je schopna tuto pomoc poskytovat. Definici poskytovatele zdravotních služeb stanoví zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění zákona č. 167/2012 Sb. Zpravidla se jedná o ošetřujícího lékaře.

Poskytuje-li osobě pomoc asistent sociální péče, nevyžaduje se registrace podle § 79 zákona o sociálních službách.

Asistent sociální péče musí být vždy uveden jako pečující osoba v žádosti o příspěvek na péči (na formuláři „Oznámení o poskytovateli pomoci“) pro účely rozhodnutí krajské pobočky Úřadu práce o přiznání příspěvku.

Asistent sociální péče **je povinen s osobou, které poskytuje pomoc, uzavřít písemnou smlouvu o poskytnutí pomoci**. Náležitostmi smlouvy je označení smluvních stran, rozsah pomoci, místo a čas poskytování pomoci a výše úhrady za pomoc (§ 83 odst. 3 zákona o sociálních službách).

Povinnost uzavření písemné smlouvy o poskytnutí pomoci je předmětem kontroly využívání příspěvku na péči v souladu s ustanovením § 29 zákona o sociálních službách. Kontrolu provádějí krajské pobočky Úřadu práce. Krajská pobočka kromě dalšího kontroluje také to, zda je pomoc poskytována osobně tím, kdo byl uveden v žádosti o příspěvek, popřípadě ohlášen podle § 21 odst. 1 písm. d) nebo § 21 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách. Kontroluje i to, zda způsob poskytované pomoci a její rozsah odpovídá stanovenému stupni závislosti a zda je pomoc zaměřena na základní životní potřeby, které podle výsledku posouzení stupně závislosti okresní správou sociálního zabezpečení není osoba schopna zvládat.

Přijatá částka z příspěvku na péči jako úhrada za poskytnutou péči je v případě poskytování péče asistentem sociální péče osvobozena od povinnosti zdaňování, a to tak, že od daně z příjmů je měsíčně osvobozena v úhrnu částka do výše příspěvku na péči pro osobu ve stupni závislosti IV (úplná závislost) v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 písm. i) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (tj. částka do výše 12 000 Kč měsíčně).

Citace § 4, odst. 1 písm. i) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů:

„Od daně se osvobozuje

i) dávka pro osobu se zdravotním postižením, dávka pomoci v hmotné nouzi, sociální služba, dávka státní sociální podpory, dávka pěstounské péče s výjimkou odměny pěstouna, příspěvek z veřejného rozpočtu a státní dávka nebo příspěvek podle jiných právních předpisů nebo obdobné plnění poskytované ze zahraničí, příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona upravujícího sociální služby, a to do výše poskytovaného příspěvku, je-li tato péče vykonávána fyzickou osobou, u níž se nevyžaduje registrace podle zákona upravujícího sociální služby; jde-li však o péči o jinou osobu než osobu blízkou, je od daně měsíčně osvobozena v úhrnu maximálně částka do výše příspěvku pro osobu se IV. stupněm závislosti podle zákona upravujícího sociální služby“.

Pro účely zdravotního pojištění se z titulu takového příjmu nestává osoba zaměstnancem (§ 5 písm. a) bod 1. zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o veřejném zdravotním pojištění“) a nehradí z něj pojistné.

Citace § 5 písm. a) bod 1. zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění:

„Pro účely zdravotního pojištění se

a) za zaměstnance považuje fyzická osoba, které plynou nebo by měly plynout příjmy ze závislé činnosti nebo funkční požitky podle zákona upravujícího daně z příjmů, s výjimkou osoby, která má pouze příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků, které nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny“.

Podle § 7 odst. 1 písm. g) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, je stát plátcem pojistného prostřednictvím státního rozpočtu za osoby, které jsou závislé na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), a osoby pečující o tyto osoby, a osoby pečující o osoby mladší 10 let, které jsou závislé na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost).

Při posuzování účasti sociálního asistenta na důchodovém pojištění prostřednictvím institutu náhradních dob pojištění se postupuje podle ustanovení § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Důchodového pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastny osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), pokud spolu žijí v domácnosti. Podmínka domácnosti se nevyžaduje, jde-li o blízkou osobu. Asistent sociální péče není pro účely důchodového pojištění považován za osobu blízkou automaticky, ale pouze v případě, že půjde současně o osobu definovanou v § 24 zákona o důchodovém pojištění¹). Tyto pečující osoby jsou účastny důchodového pojištění prostřednictvím institutu náhradních dob pojištění, za které není pojistné (ani jiné platby) na důchodové pojištění odváděny (nepříspěvkové doby). O době a rozsahu péče pro účely započtení náhradní doby pojištění vydává rozhodnutí příslušný orgán sociálního zabezpečení.

Informace k zákonu o veřejném zdravotním pojištění mohou podat zdravotní pojišťovny. Odbornou pomoc ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění a pojistného na sociální zabezpečení poskytují okresní správy sociálního zabezpečení (v Praze Pražská správa sociálního zabezpečení, v Brně Městská správa sociálního zabezpečení Brno).

Odbor sociálních služeb a sociální práce
5. listopadu 2012

Poznámky pod čarou

1) Za osoby blízké se pro účely tohoto zákona považují manželé, příbuzní v řadě přímé, děti uvedené v § 20 odst. 1, sourozenci, zeť, snacha a manžel rodiče, a to kteréhokoli z manželů.

aktuálně ...

POMOC S VÝBĚREM KOMPENZAČNÍ POMŮCKY

Rehabilitační ústav Kladruby nabízí pomoc s výběrem kompenzačních pomůcek pro dospělé lidi s handicapem. Protetické oddělení má širokou nabídku různých vozíků od různých firem, chodítek, berlí a dále sedáků do vozíků, příborů na jídlo atd. Mají zde i "červený program" pro přesun ležícího člověka na vozík nebo k vaně. Pracovnice v prodejně je velmi šikovná a ochotná pomoci komukoliv z venku, kdo se neléčí v rehabilitačním ústavu. Nemohou vystavit poukaz, ten si musí člověk obstarat u svého lékaře, ale s výběrem mohou pomoci. Člověk s handicapem si vše může vyzkoušet. Pokud je to příliš daleko, dá se domluvit ubytování na 1 noc v ubytovně ústavu. Je zde i restaurace. Ústav je nedaleko dálnice D1, u Vlašimi, asi 50 km od Prahy.

Protetické oddělení, protetika@rehabilitace.cz, 317881285

☑ VÝPLATA DŮCHODŮ

Přelom roku o den posune výplatu důchodů s termínem 2. ledna. Vánoce naopak „nadělí“ důchody dříve

Klienti České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ), kteří mají výplatu důchodu bezhotovostně na své účty vždy 2. den v měsíci, budou mít lednovou výplatu připsanou na svých účtech výjimečně ve středu 3. ledna 2018. Jde o mimořádné opatření související s tím, že finanční prostředky určené na výplatu důchodů v roce 2018 může ČSSZ čerpat až v úterý 2. 1. 2018.

V dalších měsících již bude ČSSZ zajišťovat výplatu důchodů běžným způsobem. Klienti, kteří dostávají důchody na účet vždy 4. a 6. den v měsíci, již obdrží lednovou splátku v řádném termínu.

Vánoce „nadělí“ důchody dříve

Vánoční čas výplatní termíny důchodů rovněž mění. Štědrý den, tj. 24. prosinec, připadá na neděli, takže důchody, které mají být vyplaceny tento den, budou vyplaceny v pátek 22. prosince.

Důchody s termínem výplaty 22. prosince, vyplatí ČSSZ o den dříve, tj. ve čtvrtek 21. prosince.

Způsob výplaty důchodu si volí důchodce

Důchody vyplácí ČSSZ buď bezhotovostním převodem na bankovní účet klienta, nebo v hotovosti prostřednictvím České pošty na adresu bydliště. Občan si volí způsob výplaty důchodu při podání žádosti o dávku důchodového pojištění s tím, že kdykoliv později může požádat ČSSZ o změnu.

Důchody se vyplácejí dopředu, a to v pravidelných měsíčních lhůtách. Výplatní termíny důchodů vyplácených ČSSZ jsou sudé dny od 2. do 24. dne v měsíci.

ČSSZ zajišťuje i výplatu důchodů do zařízení sociálních služeb. Do těchto zařízení se důchody vyplácejí 15. den v měsíci.

Zdroj: ČSSZ

Patron vrací dětem naději na lepší zítřky

PATRON je charitativní projekt, jehož smyslem a cílem je pomáhat sociálně a zdravotně znevýhodněným dětem a jejich rodinám. Přihlásit příběh takového dítěte do projektu a stát se patronem (osobou, která se zaručí za pravdivost příběhu) může opravdu každý.

Ondra se narodil s těžkou nedoslýchavostí, která se mu v loňském roce velmi zhoršila. Ondra chodí do druhé třídy a výuku zvládá bez asistenta. Často ale říkal, že slyší tak polovinu z toho, co paní učitelka říká, i když nosí kvalitní naslouchadla. Před nějakým časem měl na týden vypůjčené speciální bezdrátové příslušenství (mikrofon a indukční přijímač), které mu umožnilo slyšet na větší vzdálenost, a to i v hlučném prostředí. Ondra i paní učitelka z něj byli nadšení. Ondra mnohem více rozuměl a za těch pár dní ve škole doslova ožil.

Na pořízení takto nákladné pomůcky ale Ondrova maminka neměla peníze. Otec s nimi nežije a na syna nijak nepřispívá. Díky online finanční sbírce se PATRONovi podařilo vybrat dostatečný obnos peněz, za který jsme Ondrovi speciální bezdrátové příslušenství koupili. Využije ho i na základní umělecké škole, kam chodí na sólový zpěv a hru na klavír. Skládá dokonce vlastní písničky.

Tyto příběhy demonstrují práci PATRONa.

PATRON je charitativní projekt, jehož smyslem a cílem je pomáhat sociálně a zdravotně znevýhodněným dětem a jejich rodinám v celé České republice. Jádrem naší práce je zveřejňování příběhů dětí, které neměly v životě štěstí.

Pro každé dítě a jeho příběh se snažíme získat finanční prostředky, které by pokryly jeho konkrétní potřeby. Takovými potřebami mohou být zdravotní pomůcky, sportovní vybavení, uhrazení zájmového kroužku nebo vzdělávání, ale i další pomoc rodinám s dětmi v nouzi.

Na cílovou částku se libovolným příspěvkem skládá více jednotlivců. Pracovníci projektu PATRON poctivě ověřují všechny informace o rodině a dítěti a garantují tak pravdivost příběhu.

Znáte podobný příběh jako je ten Ondrův?

Přihlásit příběh do projektu a stát se patronem (osobou, která se zaručí za pravdivost příběhu) může opravdu každý.

Stačí k tomu pouze souhlas zákonného zástupce.

Mezi našimi patrony máme učitele, vedoucí zájmových kroužků, pracovníky neziskových organizací, pracovníky OSPODu nebo rodinné přátele.

Máte-li v okolí dítě, které potřebuje pomoci, nenechávejte si to pro sebe. Znáte rodinu, která si nemůže dovolit zaplatit zdravotní pomůcku pro svého syna?

Víte o dítěti, které nechodí na obědy do školní jídelny, protože na to jeho rodina nemá peníze? Potřebuje pomoc vaše dítě? Podělte se s námi o příběhy a pomozte nám vrátit dětem naději na lepší zítřky.

Pomůžeme!

INFO@PATRONDETI.CZ

Podrobné informace na: <https://patrondeti.cz/>

Infolinka 601 188 166 (Po–Pá od 10 do 16 hod).

Petra Handlová

Redakční rada:

Bc. Martina Smolíková, Bc. Daniela Jeníčková

(224 817 393)

Vydává Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, z.s.

Karlínské nám. 12

186 03 Praha 8 – Karlín

(pro vlastní potřebu)

e-mail: asociace@arpzpd.cz [http:// arpzpd.cz](http://arpzpd.cz)